

Det Anarkistiska Biblioteket

Att känna sig levande

Emile Armand

Emile Armand
Att känna sig levande

”Se sentir vivre” i *L'Ère nouvelle* 46, April 1910. Översatt till engelska
av Alejandro de Acosta, till svenska av UpprorsBladet 2014.

sv.theanarchistlibrary.org

Att känna sig levande

I. När jag nu skriver dessa rader pågår valsäsongen för fullt. Husväggarna är tapetserade med affischer i alla färger, där folk påstår sig bära alla fanor, alla åsikters ”färger.” Vem har inte sitt parti, sitt program, sin trosbekännelse? Vem är inte antingen socialist, radikal, progressiv, liberal eller ”proportionalist” – det senaste modet? Denna självförnekelse är århundradets epidemi. En tillhör en förening, ett fackförbund, ett parti; en delar åsikterna, övertygelserna, uppförandekoderna. En leds; en anhängare, en lärjunge, en slav, aldrig en själv.

Det är sant att detta är mindre krävande. Att tillhöra ett parti, att anamma någon annans program, att anpassa sig till en kollektiv beteenderam, är att undvika tänkande, reflekterande, skapandet av egna idéer. Det är att göra sig själv överflödig. Det är den berömda ”minsta ansträngingens” principets triumf. Som genom folks kärlek därtill, orsakat så många dumma saker i såväl ord som handling.

Vissa kallar detta att leva. Det är förvisso sant: Mollusken lever, de ryggradslösa lever; plagiatören, härmapan, pratkvaren lever; lämmeln, förrådaren, den som förtalar och skvallret lever. Låt oss lämna dem och drömma, inte blott om att leva, utan något mer: ”att känna sig levande.”

II. Att känna sig levande är inte bara medvetenheten om att vi regelbundet utför funktionerna som upprätthåller individen (och, om du så vill, arten). Att känna sig levande är inte heller att utföra sitt livs handlingar efter ett trångsynt mönster, i stil med en klok bok skriven av en författare som inte vet något om livet mer än dess hallucinationer, dess smältdeglar och ekvationer. Att känna sig levande är verkligen inte att hålla sig till pryddigt grusade gångvägar i en park, när den vilda undervegetationens nyckfulla stigar kallar på dig. Att känna sig levande är att vibrera, att gripas av, att skälva av blommornas dofter, fåglarnas sång, vågornas slag, vindens vinande, ensamhetens tystnad, folksamlingens febriga stämma. Att vara levande är att vara lika känslig för fåraherdens vemodiga rop som för de stora operornas harmonier, för en dikts strålande inflytande såväl som för kärlekens njutningar.

Att känna sig levande är att göra de detaljer i ens liv som är värda besväret, till något spännande: att göra det sistnämnda till ett flytande exper-

riment och det förstnämnda till ett framgångsrikt experiment. Allt detta utan några begränsningar, utan några förbestämda program; blir då helt enligt ens temperament, enligt ens ögonblickliga tillstånd, ens föreställning om livet.

III. En kan se sig själv som en anarkist och växa. En kan spegla anarkismen i sin tidning, sin favoritförfattare, sin grupp. En kan kalla sig själv originell och i grund och botten inte vara något annat än en andra- eller tredjegradens bihang eller utbölning.

Att vara bunden vid den så kallade ”anarkistiska” moralens ok, är att alltid vara tillbakahållen. Alla a prioriska moraler är desamma: teokratiska, borgerliga, kollektivistiska eller anarkistiska. Att vika sig dubbel under en uppförandekod som står i motsats till din egen bedömning, ditt eget förstånd och din egna upplevelse, till vad du känner och längtar efter, under svepskälet att det är en regel som valts av alla i din grupp, är munkens handling, inte anarkistens. Frukta inför ett förlorat anseende eller att dra på sig misstycke från sin krets, tillhör inte den auktoritetförkastandes handlingar. Det enda dina kamrat kan kräva av dig är att du inte inkräktar på dennes levnadssätt; längre än så kan kamraten inte gå.

IV. En viktig förutsättning för att ”känna sig levande” är att förstå hur en ska kunna uppskatta sitt liv. Moraler, förnimmelser, uppföranderegler, känslor, kunskaper, förmågor, åsikter, passioner, betydelser, hjärnan etc. - så många medel som tillåter oss att närma oss våra liv. Så många tjänare under ”jagets” kommando, till dess tjänst för att det ska kunna utvecklas och expandera. Den som besitter dem alla, den medvetne ”auktoritetens förkastare,” tillåter inte sig själv att bli besutten av någon av dem. När denne viker sig, så är det på grund av den egna viljans bristande skolning. Detta är inte något obotligt. Det välskolade ”jaget-bortom-dominans” fruktar icke; det njuter av allt, tar ett bett av allt, inom gränserna blott för dess individuella uppskattning. Allt avsmakas och inget är motbudande, så länge som den moraliska balansen bibehålls.

Endast anarkisten kan känna sig själv levande, för anarkisten är unik bland människor. Det är den ende vars uppskattning för livet har sin källa i sig själv, fri från utomstående auktoriteters orena inblandning.

Emile Armand